

KOROŠKA KRONIKA

Izdaja Britanska obveščevalna služba. — Cena mesečno: za tuzemstvo 2 S, v inozemstvo 5 S. — Posamezna številka 50 grošev

Leto V.

CELOVEC, 11. novembra 1949

Številka 45

Jugoslavija in Združene države

Znani ameriški list „New York Times“ o odnosih med Združenimi državami in Jugoslavijo

„Pred tremi leti, oziroma še pred dvema leti bi se vsakemu zdelo fantastično misliti, da bodo Združene države kdaj glasovale v Varnostnem svetu v prilog izvolitve Jugoslavije in da bo tej izvolitvi nasprotovala prav Sovjetska zveza. Še pred šestnajstimi meseci so bili naši odnosi s Titovo vlado približno taki kot z vsemi drugimi sovjetskimi podložniškimi državami. Tito nas je dokončno razočaral, ko je začel preganjati cerkve in je dal zapreti nadškofa Stepinca. Takrat je dokazal, da je spremenil svobodo v svoji državi le v puhlo geslo. V juliju 1946 je dal usmrtiti svojega glavnega nasprotnika generala Dražo Mihajloviča. Isto poletje so njegovi topničarji sestrelili tudi tri neoborožena ameriška vojaška prevozna letala ter ubili pet Američanov. Leta 1947 je preiskovalni odbor Združenih narodov za Balkan ugotovil, da so Jugoslavija, Bolgarija in Albanija prekršile določila Listine Združenih narodov, ker so nudile grškim gverilcem, ki so se borili proti postavni izvoljeni atenski vladi, nezakonito podporo.

Nobenega dokaza nimamo za to, da bi Tito po letu 1946 spremenil svoje prepričanje ali svoja čustva. Vsekakor pa je dejstvo, da se je skregal z moskovskimi diktatorji. Vse kaže, da je ta spor nastal zato, ker je Tito hotel komunizem združiti z nacionalizmom.

Vsi nadaljnji dogodki pa so nam lahko razumljivi. Če je hotel Tito svoj režim in svojo državo ohraniti pri življenju, potem se je moral nujno obrniti na zahod. Ta sprememba se je pričela oziroma je bila javno priznana 28. junija 1948, ko je Kominform ožigosal Tita. Ker je bil zaradi tega Tito vedno bolj osamljen in so vse sosedne kominformistične države pretrgale z njim gospodarske odnose, je moral navezati stike z drugimi državami. Edino dosegljivo druge države pa so bile zahodne demokracije: Francija, Velika Britanija, Združene države in Italija.

V tem položaju smo mi svojo politiko razvijali zelo počasi in previdno. Doslej še ni noben vplivni ameriški državnik

podal kakšne izjave o dejanskem stališču Združenih držav do Jugoslavije. To kažejo tri dejanja. Izvozna in uvozna banka je dala Jugoslaviji posojilo 20 milijonov dolarjev. Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad, ki nista hotela ničesar ukreniti brez našega dovoljenja, sta posodila Titu 5.700.000 dolarjev. Brez angleškega sodelovanja smo dali odločilni glas ter smo vplivali še na druge države, da so glasovale v korist Jugoslaviji pri volitvah v Varnostni svet. Ti dogodki govorijo sami zase. Mi smo pripravljeni pomagati graditi jugoslovansko gospodarstvo, kljub temu da je komunistično oziroma da je gospodarstvo, ki javno priznava, da je na poti h komunizmu.

Vse to naše početje bi bilo prav gotovo brezsmiselno, če bi mi sedaj res, kot to trdijo Sovjeti, organizirali proti komunizmu svetovno križarsko vojno.

Dejansko pa se nikakor ne spuščamo v kake pustolovščine. Prepričani smo sicer, da je komunizem moralno zgrešen sistem in gospodarsko nepravilen. Toda čeprav smo o tem prepričani, se nam vendar ne zdi potrebno ali pravilno, da bi ga skušali uničiti s silo.

To, proti čemur se mi borimo, proti čemur smo se borili in se bomo odločno borili, pa je politika groženj z napadom, in sicer ne glede na to, če je narod, ki jo izvaja, pod komunistično ali fašistično vlado. Če bo možno doseči mir, potem smo mi še vedno pripravljeni počakati uspehe socialnega in političnega razvoja. Zgodilo se je tako, da je trenutno Tito v takem položaju, da ne more pričeti napada proti svojim sosedom in je opustil svojo napadalno politiko proti Grčiji, za katero je brez dvoma odgovoren. Zato ne moremo biti prepričani, da je v vseh okoliščinah

vreden zaupanja. Toda v sedanjem položaju ima Tito na razpolago samo dve poti: ali mora pokazati prijazen obraz zahodnim narodom ali pa tvega razdeljanje svojega režima in svoje države s strani kominformističnih držav.

Ščasoma je možno, da bo Titova vlada proti svoji volji prišla pod vpliv tega, kar je veleposlanik Cannon v svojem razgovoru o primeru nadškofa Stepinca opisal kot „zahodno pojmovanje osnovnih človeških pravic.“ Nič se ne ve. Če ima Tito opravka z nami in z drugimi zahodnimi narodi na gospodarskem področju, se bo težko izognil temu, da ne bi pri uvozu zahodnih dobrin, ki jih potrebuje, uvozil tudi kakšne zahodne ideje. In končno je tudi to nekaj, na kar lahko upamo. Medtem pa ni naša vlada pod nobenim pritiskom, da bi morala odobriti kakršno koli podrobnost Titove diktature. Če mu mi dajemo posojila in izmenjavamo dobrine z Jugoslavijo v obojestransko zadovoljstvo, potem se držimo samo načela, da smo prijatelji vsem državam, ki se prijateljsko obnašajo do nas, in da bomo izvajali naša demokratična načela in se ne bomo s silo vmešavali v notranje zadeve drugih narodov.“ (CAD)

Konec samostojne poljske vojske

Sovjetski general - poveljnik poljske vojske

Sovjetska zveza je darovala enega svojih najmlajših maršalov Poljski. To je 53 let stari maršal Konstantin Rokosovski. Poljski predsednik Bierut je prosil maršala Stalina, da bi mu dal na razpolago Rokosovskega zaradi njegovega poljskega porekla in zaradi njegove priljubljenosti med poljskim narodom.

Maršal Rokosovski je bil rojen v Varšavi in bil v carski vojski. Ko je izbruhnila revolucija, se je priključil rdeči gardi leta 1917. Kakor poroča Tass, je maršal Rokosovski na vprašanje, če se želi vrniti v svojo rodno deželo, odgovoril, da prepusti to sovjetski vladi. Maršal je strokovnjak v vojskovanju z oklopnim orožjem. Njegov poseben dar je, da takoj najde sovražnikovo občutljivo mesto in to mu je dalo sloves sijajnega napadalnega poveljnika.

Britanski zastopnik zunanjega ministrstva je označil imenovanje maršala Rokosovskega kot zelo značilno in važno točko v razvoju, ki bo privedel Poljsko

pod jarem Sovjetske zveze. Angleški zastopnik opominja, da je bil maršal sovjetski poveljnik na fronti ob Visli ob času, ko so se uprli Poljaki nemški okupaciji. Takrat sta Anglija in Združene države zaprosili za dovoljenje, da smejo uporabljati letališča pod sovjetsko oblastjo za pristajanje letal, ki naj bi dovažala pomoč varšavskim upornikom. Ta prošnja je bila odbita in to je igralo veliko vlogo pri končnem porazu poljskih upornikov.

Maršal Rokosovski je prispel v Varšavo, da prevzame najvišje poveljstvo nad poljskimi oboroženimi silami. Ta njegov čin ga napravi avtomatično za vojnega ministra in za poveljnika vseh oboroženih sil. Poljak maršal Zymierski, prejšnji maršal poljske vojske in minister za narod. obrambo, je podal ostavko in postal član državnega sveta kot „državljan“ Zymierski. Med vojno je ta poveljeval poljskim četam, ki so sodelovale z belorusko armado, ki je pod poveljstvom maršala Rokosovskega osvobodila Poljsko.

V Varšavi so naznanili to spremembo najvišjega vojaškega poveljstva s kratkim uradnim poročilom.

V Beogradu peta internacionala?

Značilne izjave glede komunističnih načel v Jugoslaviji

V zadnjih dneh so angleški listi objavili zanimive izjave dveh vodilnih jugoslovanskih komunistov, Borisa Kidriča in Moše Pijade. Ker te izjave podajajo novo usmerjenje jugoslovanskega komunizma, jih v izvečkih priobčujemo.

Posebni dopisnik londonskega „Timesa“ poroča iz Beograda, da je maršal Tito pričel kampanjo za pridobivanje somišljenikov in zaveznikov iz vrst italijanskih levičarjev in italijanskega delavstva v boju proti kominformizmu. V Beograd je prispela že druga skupina Titu naklonjenih levičarjev iz Italije. To skupino je najprej pozdravil maršal Tito sam, nato pa jim je držal dolg govor Boris Kidrič, predsednik jugoslovanske gospodarske komisije in član politbiroja komunistične partije Jugoslavije.

Kidrič je v svojem govoru predvsem poudarjal, da hočejo Jugoslavlani take vrste socializem, ki bi dal posamezniku več svobode in dovolil individualnosti čim večji možni razvoj. „Jugoslovanski socializem ne mara vojaškega tabori-

šnega vzdušja, ki je nečloveški in uničuje individualnost.“

Dalje je Kidrič razlagal, da je moralno bistvo socializma in njegova naloga, premestiti nasprotstva med zahtevami posameznika in kolektivne skupnosti. „Dopuščati, da vlada skupina nad posameznikom, bi bilo nečloveško in bi ogrožalo sam socializem.“ Nadalje je Kidrič izrazil in poudarjal željo maršala Tita po ožjem gospodarskem sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo. „Jugoslavlani so vedno pripravljeni izboljšati svoje odnose z Italijo, vse drugo zavisi od politične situacije v Italiji,“ je rekel Kidrič. „Jugoslavija ni pripravljena storiti nikakih političnih koncesij v zameno za tako sodelovanje in samo upa, da ji ne bodo nasprotovali uradni italijanski krogi iz svojih političnih razlogov.“

Kidrič je na koncu pristavil, da si Jugoslavija ne želi samo dobrih gospodarskih odnosov z Italijo na podlagi materialnih razlogov, ampak tudi na podlagi dejstva, da ojačajo mir v tem delu sveta.

Dopisnik „Timesa“ pristavlja, da je še drug razlog za jugoslovansko željo po tesnejšem sodelovanju z Italijo. Zapadni opazovalci v Beogradu so mnenja, da Jugoslavija smatra Italijo kot posebno plodono polje za razširjenje svojih idej. Tam je komunizem res zaželj širše mase ljudstva in glavna zapreka, da se še nadalje ne utrdi, je nezaupanje do Kremlja.

Drugo izjavo pa je podal dopisniku laburističnega lista „Daily Herald“ g. (Nadaljevanje na 2. strani)

Nova avstrijska vlada sestavljena

V ponedeljek so se zaključila pogajanja za sestavo nove avstrijske zvezne vlade. Pogajanja so se vršila pod vodstvom dosedanjega zveznega kanclerja dr. ing. L. Figla, ki mu je bila zopet po-

verjena sestava nove vlade. Na podlagi razgovorov med obema koalicijskima strankama je predložil dr. ing. Figl v ponedeljek sledečo ministrsko listo:

Zvezni kancler: dr. ing. Leopold Figl (avstr. ljud. str.)
Podkancler: dr. Adolf Schärff, (avstr. soc. str.)
Minister za notranje zadeve: Oskar Helmer, (avstr. soc. str.)
Minister za zunanje zadeve: dr. Karl Gruber, (avstr. ljud. str.)
Minister za sodstvo: dr. Otto Tschadek, (avstr. soc. str.)
Minister za pouk: dr. Felix Hurdes, (avstr. ljud. str.)
Minister za socialno skrbstvo: Karl Maisel, (avstr. soc. str.)
Minister za finance: dr. Eugen Margaretha, (avstr. ljud. str.)
Minister za poljedelstvo in gozdarstvo: Josef Kraus, (avstr. ljud. str.)
Minister za trgovino in obnovo: dr. Ernst Kolb, (avstr. ljud. str.)
Minister za promet: ing. Karl Waldbrunner, (avstr. soc. str.)
Držav. tajnik v min. za notr. zadeve: Ferdinand Graf, (avstr. ljud. str.)
Držav. tajnik v min. za promet in podržavljena podjetja: Vinzenz Übeleis (avstr. soc. str.).

Kakor je razvidno, je v vladi sedaj 7 ministrov, ki so člani avstrijske ljudske stranke, in 6 ministrov, ki so člani avstrijske socialistične stranke. Med ministri v sedanji avstrijski vladi ni več dr. Kraulanda, Sagmeistera, dr. Migscha, dr. Geröja in dr. Zimmermanna. V novi vladi ni več ministrstva za prehrano, za

imovino in načrtno gospodarstvo, za elektrifikacijo in za energijsko gospodarstvo. Posle teh bivših ministrstev bodo prevzela druga ministrstva, tako ministrstvo za promet in podržavljena podjetja, ki je bilo na novo ustanovljeno.

Člane novosestavljene avstrijske zve-

Politični pregled

VELIKA BRITANIJA

Predsednik poslanske zbornice Morrison je izjavil v nekem svojem govoru, da mora skrbeti britanski narod v prvi vrsti za blagor države. Gospodarskih problemov ne bodo mogli rešiti kar z zmanjšanjem socialnega zavarovanja in upravnih stroškov. G. Morrison je zagovarjal mnenje, da je treba težje in odgovornejše delo boljše plačati in pri tem opozoril na to, da morajo britanski potrošniki drago plačati različno blago, ki ni življenjsko važno, in pa razen luksusa, kakor n. pr. alkoholne pijače, tobačne izdelke, kino in razne tekme.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Ena izmed največjih ameriških sindikalnih organizacij t. j. Kongres industrijskih organizacij je sedaj na svojem letnem zborovanju pooblastil izvršni odbor, da sme z dvotretjinsko večino izključiti iz kongresa vsako sindikalno organizacijo, ki bi prišla pod komunistični vpliv. Sedaj so že izključili združenje elektrotehničnih delavcev, ki ima skoraj pol milijona članov. Prav tako tudi ne bodo dopustili, da bi komunisti sedeli v izvršnem odboru. Vsi ti dogodki kažejo, da je ameriško delavstvo spoznalo resnični obraz komunizma.

SOVJETSKA ZVEZA

Sovjetski list „Literarnaja gazeta“ je nedavno napisal sledeče: „Vedno moramo imeti pred očmi, da vera ne bo izumrla sama po sebi. Moramo jo pobijati v aktivnem ideološkem boju.“ Te besede tega komunističnega lista pomenijo, da bodo sovjeti obnovili borbo proti veri. Končno poziva ta list inteligenco, naj „pospešuje borbena, napadalno propagando materialističnega stališča, ki razsvetljuje pot h komunizmu.“

FINSKA

Finska je zahtevala od Združenih držav, da ji plačajo odškodnino za 15 ladij, katere so Združene države zasegle v svojih pristaniščih v letih 1941 in 1942. Združene države so tej zahtevi ugodile in plačale Finski 5.574.739 dolarjev.

GRČIJA

V zvezi s položajem v Grčiji, o katerem razpravljajo zdaj pri Organizaciji Združenih narodov, piše „Manchester Guardian“ med drugim:

„V zvezi s položajem v Grčiji je očitno prišlo do pomirjenja. Britanski zastopnik Mayhew je potrdil, da bodo umaknili britanske čete, nekaj več kot 3.000 mož, pri katerih pa niso vključene razna odposlanstva. Na to odločitev niso vplivali gospodarski razlogi, pač pa dejstvo, da bodo te čete lahko drugje bolje uporabili.“

Tudi v Lake Successu je prišlo do spremembe. Čeprav je politični odbor odbil sovjetski predlog za razveljavljanje osmih smrtnih obsodb, je ta odbor kasneje sprejel kompromisni predlog, katerega so podpirali i angloameriški predstavniki i predstavniki slovanskih držav. Najvažnejše točke edine tiskov-

ne konference, v katero je privolil Višinski, so zadevale grško vprašanje in, čeprav Višinski ni šel preko okvira predlogov, ki jih je v preteklem maju stavil Gromiko, je dal vendarle razumeti, da obstajajo možnosti, da se doseže druga podlaga za skupen sporazum.

Po nekaterih znakih je možno sklepati, da je kompromisna rešitev vedno bližja in da zahodne velesile, po uspehih, ki jih je dosegla grška vlada, niso več zaskrbljene zaradi tega zblizanja. Ni se pa pojavilo še nobeno dejstvo, ki bi nudilo gotovost, da gojijo tudi Sovjeti enaka čustva.

Drobne novice

V Parizu se je pričel v nedeljo kongres socialističnega gibanja za Združene države Evrope. Kongresa se udeležuje 200 francoskih in inozemskih odposlancev.

Ministrski odbor Evropskega sveta je sprejel v nedeljo resolucijo posvetovalne skupščine, na podlagi katere naj ta odbor izdela konvencijo o človečanskih pravicah in naj priporoči državam, ki so članice, proučitev možnosti skupnega potnega lista za vso Evropo.

Stavka delavcev jeklarske industrije v Združenih državah gre h koncu. Do sedaj sta že dve največji tvornici podpisali sporazum s sindikatom delavcev jeklarske industrije.

Uprava za gospodarsko sodelovanje (ECA) je sporočila, da zahteva od Avstrije povračilo 926.858 dolarjev, ker je Avstrija nakupila jeklo po previsokih cenah.

Britanski list „Daily Telegraph“ naznaja, da bodo v kratkem pričeli izdelovati rakete, katere bo možno voditi iz daljave, da z njimi sestrelijo letala, ki bi nosila atomske bombe. Brzina teh raket je ogromna. Rakete se dvigajo od tal avtomatično in zasledujejo potom „elektronskih možgan“ sovražna letala in jih torpedirajo. Te rakete baje nikdar ne zgrešijo svojega cilja, pa naj bo v kateri koli višini.

Ameriški urad za pomoč inozemstvu je dovolil Avstriji nakupiti za 100.000 dolarjev zgornjega usnja za čevlje v USA.

V dvorskem dnevniku Buckinghamске palače čitamo, da je angleška kraljica sprejela 1. novembra tamkajšnjega jugoslovanskega poslanika Cicmila in njegovo soprogo. Poleg teh dveh so bili sprejeti tudi ga. Buero, perujski poslanik in ga. Rivera Schreiber.

Iz Washingtona poroča „Reuter“, da je ameriška vlada objavila, da bo od 3. novembra dalje Amerika pripravljena na odobriti jugoslovanske prošnje za dobavo bencina za njeno civilno letalstvo in letalsko opremo in to pod zelo ugodnimi pogoji. To ameriško odločitev, ki praktično pomeni, da je ukinjena

prepoved prodaje morebitnega vojaškega materiala v vzhodno Evropo, so sporočili tudi drugim vladam. Ameriški vladni zastopnik je tudi izjavil, da je Jugoslavija že zaprosila za večjo količino bencina in olja za letala in da je ameriško ministrstvo za trgovino ta naročila odobrilo. Ameriška vlada pa še ne ve določenih količin tega materiala, ki naj bi ga dobavila Jugoslaviji. Ameriška vlada je tudi objavila, da je Se-verna Amerika obvestila druge vlade, da se strinja s podpisom sporazuma o

potniškem letalstvu z Jugoslavijo. O teh zadevah pa z Jugoslavijo še niso razpravljali.

*

„United Press“ poroča iz Beograda, da so obsodili tam na smrt tri vojne zločince, ki so za nacistične okupacije zakrivil smrt kakih 10.000 oseb. Obsojenci so bili Svetozar Vujković, stražnik koncentracijskega taborišča v Banjici, Božidar Bečarevič, nekdanji načelnik protikomunistične beograjske policije in Nikola Gubarev, agent Gestapa.

V Beogradu peta internacionala?

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Gedeyu Moša Pijade, jugoslovanski minist. podpredsednik, ki je bil komunist 30 let (od teh je preživel skupno 15 let v ječi za časa jugoslovanske monarhije zaradi svojih komunističnih načel). Danes je Moša Pijade najzanesljivejši pri-staš Tita in istočasno najbolj uničujoči obtožitelj Sovjetske zveze.

„Sovjetska zveza je izdala vse marksistične nazore in skuša po popolnoma kapitalističnih načelih izrabljati manjše socialistične države vzhodne Evrope. Od vsega začetka se je postavila proti industrializaciji Jugoslavije, brez katere naša država ne more biti neodvisna. Sovjetska zveza nam je zaukazala, da moramo ostati dežela kmetov in dobavitelji surovin. Tega mi nismo mogli sprejeti.“ (Hitler je zahteval od evropskih držav isto. Op. ur.)

Dalje je izjavil Moša Pijade: „Sovjetski voditelji se že dolgo ne obnašajo več kakor voditelji socialistične države. Pisma sovjetske partije naši partiji, pisma v marcu in maju leta 1948. kažejo jasn primer njihovega odpadništva. V njih pravijo, da so se druge partije ravno tako dobro in še celo bolj odrezale med vojno kakor jugoslovanska in da je naša revolucija uspela le zaradi tega, ker nam je pomagala Rdeča armada. Iz tega sledi, da ne more priti v nobeni državi do uspešne proletarske revolucije brez bajonetov Rdeče armade. Vse to je v pravem nasprotju z marksističnimi načeli in pomeni, da bi morale komunistične partije povsod ostati neaktivne, da ne bi smele na noben način poizkušati uvesti socialističnega sistema, dokler ne pride nova vojna rdeče armade v njihovo deželo. To je protirevolucionarni nauk.“

„Med vojno sta Stalin in Churchill hotela napraviti neke vrste sporazum, po katerem naj bi bila Jugoslavija 50% pod sovjetsko in 50% pod britanskim vplivnim območjem. Mi pa smo bili zadosti nesramni, da smo obdržali svojo državo 100% sami za sebe.“

Gori omenjeni dopisnik zaključuje svoje vtise iz Jugoslavije: „Ta ideja neodvisnega komunizma se ne more obdržati v mejah Jugoslavije, če bi Jugoslaviji uspelo preživeti sedanjo dobo. Nova peta internacionala mora vzklti iz tega, internacionala novih komunističnih partij, ki bodo v prijateljskih odnosajih druga z drugo, z oblastjo v svojih deželah in ne pod oblastjo nadvladujoče sovjetske partije. To ogroža končni cilj sovjetskega imperializma, njene nadvlade nad vzhodno Evropo, celo nad komunistično Kitajsko. Če bi pa mislili, da se bo to novo gibanje izoblikovalo po

idejah zapadne demokracije, bi bili prav tako neumni kakor oni, ki verjamejo kominformističnemu govorenju o „Titovih fašističnih banditih“.

Gedey piše ob koncu svojega članka: „Vsi komunisti, s katerimi sem se v Beogradu razgovarjal, so pristaši revolucionarnega nauka Marksa in Lenina. Oni trdno verjamejo v nasilno uvedbo diktature proletariata v vseh državah. Oni verjamejo v politično policijo, ki ima pravico aretirati vsakega, ki skuša delati, če še tako mirnim potom, za uvedbo nekomunističnega režima. No, benemu časopisu ne bi dovolili oznajati tako politiko ali da bi bil nasproten komunizmu. Ena stvar je popolnoma jasna in to je, da tak sistem ne bi mogel nikdar obstajati v državi, ki ima tako demokratske pravice kakor Velika Britanija

Danes se moramo odločiti, katero izmed dveh izbir imamo rajši: neodvisno komunistično Jugoslavijo ali komunistično Jugoslavijo pod peto Sovjetske Rusije.“

INDONEZIJA BO POSTALA V DVEH MESECIH NEODVISNA DRŽAVA

Komisija Združenih narodov, ki se je udeleževala razgovorov za rešitev indonezijskega vprašanja, je objavila, da so dovedla pogajanja med Holandci in Indonezijci v Haagu do sporazuma. Na podlagi tega sporazuma bo dobila Indonezija v dveh mesecih popolno neodvisnost. To pomeni konec tristoletnega holandskega gospodstva nad otočjem vzhodne Indije.

Bodoča republika Združenih indonezijskih držav bo del holandsko-indonezijske zveze pod holandsko krono in bo imela popolno nadzorstvo nad svojimi notranjimi in zunanjimi zadevami. Nova Gvineja ostane do bodoče ureditve še pod holandsko upravo. Prestolnica nove države, katera ima nad 70 milijonov prebivalcev, bo verjetno Batavija.

POZOR, NAROČNIKI „KOROŠKE KRONIKE“!

Ker se večkrat dogaja, da naši naročniki ne dobijo redno „Koroške Kronike“ po pošti, jih prosimo, naj se v vsakem takem slučaju obrnejo najprej na pristojni poštni urad in vprašajo tam po vzrokih izostanka lista. Če tam ne dobijo zadovoljivega odgovora, naj se obrnejo na upravo „Koroške Kronike“, Celovec, Völkermarkter Ring 25, soba 22.

Uprava.

Rusija slavi oktobrsko revolucijo

V Moskvi so slavili v ponedeljek 32. obletnico ruske revolucije z običajno vojaško parado pred voditelji komunistične partije, vlade in poveljniki oboroženih sil. Povorka je pozdravila sovjetskega ministra oboroženih sil, maršala Aleksandra Vasilijevskega. Na čelu povorke je bila moskovska garnizija in pa gojenci vojaške akademije. Sin maršala Stalina, general Josifovič Stalin, je načeloval letalskemu oddelku, ki je krožil nad povorko. Več kakor milijon ljudi je sledilo tankom preko Rdečega trga. Glavno geslo proslave je bilo: „Mi smo močni in polni zaupanja, ter pripravljene braniti mir pred vojnimi hujskači.“

Proslavam je prisostvoval ves diplomatski zbor in na prav posebni tribuni so stali zastopniki „ljudskih demokracij“, vzhodne Nemčije, Kitajske in Koreje. Med njimi je bil tudi vzhodnonemški poslanik Apelt. Maršal Vasilijevski,

ki je stal v družbi z namestnikom ministrskega predsednika Molotovim in drugimi člani politbiroja, je govoril o uspehih izpolnitve petletke, o sovjetski želji po miru ter o neprestani budnosti in o obrambnem duhu. Med drugim je dejal, da je „odločilna točka v evropski zgodovini ustvaritev nemške republike“. Rekel je, da z obstojem miroljubne demokracije Nemčije ob strani miroljubne Sovjetske zveze ne dopušča nobene možnosti za vojno v Evropi.

Iz Beograda poročajo, da je predsednik jugoslovanske narodne skupščine, dr. Ivan Ribar, poslal čestitke narodom Sovjetske zveze; maršal Tito pa je poslal uradne čestitke predsedniku Nikolaju Šverniku. Reuter poroča ob tej priliki iz Beograda, da je bilo letos veliko manj proslav kakor lansko leto, ko je Tito poslal Stalinu osebno brzojavko in ko je minister Gregorič prisegel neomajno zvestobo Sovjetski zvezi.

DIPL. ING.
E. UNGER-ULLMANN

Najemnik opekarne v
Velikavcu in Pecah
pri Podkloštru

Lastnik šamotne opekarne v
Vašinjah pri Velikavcu

Izdeluje zidno, strešno in šamotno opeko.

Gospodarska moč Sovjetske zveze

V eni naših prejšnjih števil (29) smo pisali o sovjetskem gospodarstvu in o njegovih pomanjkljivostih, danes pa prinašamo nekaj zanimivih podatkov iz ostalih gospodarskih področij.

Ves sistem sovjetske proizvodnje je zelo pomanjkljiv, ker ni vzporejen s središčem. Na eni strani imate industrije, ki dosegajo rekord, po drugi strani pa nekatere proizvajajo mnogo manj kot pred vojno. Stopnje proizvodnje na posameznih industrijskih področjih so v načrtu sovjetskemu gospodarstvu mnogo bolj nesorazmerne in različne kot pa v svobodnem gospodarstvu Združenih držav, kar pomeni za Sovjetsko zvezo zelo neprijetno dejstvo.

PROIZVODNJA STROJEV

Precej visoka pa je proizvodnja tovarniških strojev, ki so jih leta 1948 izdelali 105.000. Ta številka daje upanje, da bo mogla Sovjetska zveza na tem področju doseči cilj, ki ga določa načrt, po katerem naj bi izdelala do leta 1950 1.300.000 strojev. Toda poleg tega, če primerjamo to proizvodnjo z ameriško, ki je med štirimi leti dala v promet skupno 1.882.000 tovarniških strojev, moramo pripomniti, da Sovjetska zveza nujno rabi precizne aparate in nadomestne dele za stroje tuje proizvodnje. Kljub velikim uspehom na tem področju pa je vendar opaziti pomanjkljivosti, ki vplivajo tudi na druga področja. Tako pomanjkanje preciznih aparatov povzroča razne pomanjkljivosti pri izdelovanju krogličnih ležajev, ki so bistveno važni za proizvodnjo v nekaterih drugih odsekih industrije. Pomanjkanje nadomestnih delov za tovarniške stroje tujega izdelka često prisili Sovjete, da zavrnejo stroje, ki bi lahko še uspešno obratovali več let, če bi jih popravili.

Lansko leto so v Sovjetski zvezi skupno izdelali 172.000 avtomobilov, kar predstavlja le 3,2% ameriške proizvodnje v istem letu. Trajnost teh avtomobilov je zaradi slabega vzdrževanja ruskih cest zelo kratka. Sistem razdeljevanja nadomestnih delov je neprimeren. Pogosto se zgodi, da dobé industrijska področja, ki imajo za prevoze na razpolago predvsem avtomobile, nakazano gorivo s precejšnjo zamudo, kar seveda povzroči znatne zamude in izgubo časa.

Tudi proizvodnja traktorjev ne za- došča, da bi z njo lahko krili vsaj zav- žene stroje. Pomanjkanje traktorjev bo nujno povzročilo zastoj pri naporih za povečanje poljedelstva. Leta 1948 so izdelali 51.000 traktorjev, to je manj kot leta 1937.

Izgube med vojno in pomanjkanje travnatih semen sta znatno zmanjšala število konj po kmetijah. Njih število je precej padlo pod predvojno raven, kar še povečuje potrebo po poljedelskih strojih.

ELEKTRIČNA SILA

Električna sila, ki jo danes proizvaja Sovjetska zveza, je dvakrat tolikšna, kot je bila pred vojno, a je še vedno za eno petino nižja od ameriške proizvodnje.

Zgodi pa se, da hidroelektrična indu- strija pri svojih naporih za doseg vi- soke stopnje proizvodnje ne gleda na obrabo naprav. Proizvodnja novih tur- bin in generatorjev je tako nizka, da z njimi ni mogoče nadomestiti niti starih strojev, kaj šele, da bi jih namestili v novih elektrarnah. Zaradi tega se ne bo mogoče izogniti v bližnji bodočnosti kri- zi, ki bo nastopila v proizvodnji elek- trične sile.

LES IN RUDE

Lesna proizvodnja in rudarstvo trpe največ zaradi pomanjkanja težkih trak- torjev. Leta 1948 je lesna proizvodnja znašala še vedno samo 69% predvojne količine. Sovjetska zveza, ki je svojčas v precejšnji meri dobavljala Evropi mehki les, sedaj ni več med državami izvoznici.

Te pomanjkljivosti ne škodujejo sa- mo industriji sami, temveč tudi ruskim državljanom. S svojimi rokami vzdržu- jejo proizvodnjo v skrajnih najvišjih mejah, prejmejo pa od nje le to, kar ostane potem, ko je država s sadovi nji- hovih rok zadostila vsem drugim potre- bam v industriji. Sovjeti vlečejo svoje državljanke za nos z obljubami, da „bodo pač končno uživali sadove in koristi povečane gospodarske moči.“

POMANJKANJE HRANE, STANO- VANJ IN OBLEKE

Medtem pa manjka ruskemu delavcu potreben živež, ki bi mu dal veselje do dela, da bi mogel dnevno toliko napra- viti, kot napravijo delavci v zahodni Evropi ali v Združenih državah. Sovjet- ski državljan nedvomno prejme od pro- izvodnje več, kot je dobil v dobi carjev, a manj, kot je prejemal pred vojno.

Pomanjkanje stanovanj je nadaljnja šibka točka sovjetskega gospodarstva. Sovjetski načrti gospodarstveniki so mislili, da morajo žrtvovati vprašanje stanovanj industrijskemu napredku. A posledica tega je bila majhna storilnost sovjetskih delavcev. V industrijskem področju Moskve je delavec s tričlan- sko družino lahko srečen, če ima v svo- jem stanovanju toliko prostora, da se lahko svobodno giblje ob obeh straneh ene same postelje. V drugih industrij- skih področjih pa so življenjski pogoji še mnogo slabši.

Dejstvo, da imajo delavci slabo hrano in slabo stanovanje, znatno vpliva in slabi povprečno storilnost posameznega delavca.

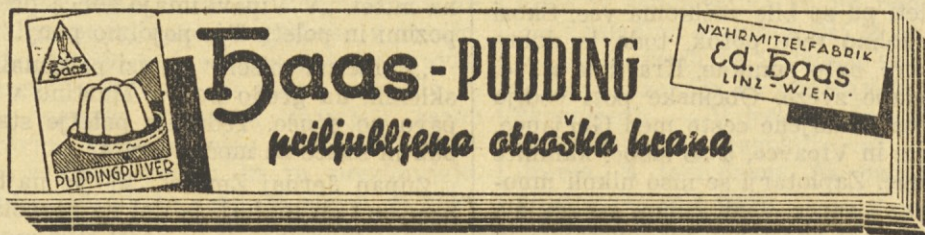
Obleka in obutev, s katero lahko raz- polaga prebivalstvo, nikakor ne odgo- varja potrebam izdatne proizvodnje v moderni industriji. Lansko leto je v So- vjetski zvezi, ki ima 31 odstotkov več prebivalstva kot Združene države, zna- šala proizvodnja volnenih in bombažnih tkanin komaj dobro tretjino ameriške proizvodnje. Proizvodnja čevljev pred- stavlja komaj 39 odstotkov ameriške proizvodnje. Na vsak način je proizvod- nja obleke in obutve nižja kot pred voj- no in je gre precejšnji del za vojaštvo.

Ako vse te podatke na kratko ponov- no pregledamo, pridemo do zaključka,

da se sovjetska proizvodnja nikakor ne more meriti z ameriško, ker je še veli- ko nižja.

Sicer pa nam zgoraj navedene šibke točke sovjetskega gospodarskega siste-

ma dajo misliti, da se Sovjetska zveza nikakor ne bo mogla še dolgo časa me- riti z industrijsko močjo Združenih dr- žav ali z zmogljivostjo zahodnoevrop- ske industrije. (AIS)

UNO in rešilev vprašanja prehrane

Generalni ravnatelj Organizacije Združenih narodov za prehrano in po- ljedelstvo (FAO) Dodd je imel govor, v katerem je izjavil, da sta proizvodnja in razdelitev živil v svetu sedaj boljša, kakor sta bili kadar koli prej po konča- ni vojni, toda morata se še izboljšati.

Poudaril je, da približno četrtnina pre- bivalstva v svetu izkorišča v naprednih deželah velik razvoj tehnike, ki je omo- gočila obsežno in razno možnost pre- hrane, a ostale tri četrtine prebivalstva so zelo malo izkoristile ta razvoj teh- nike.

Dodd se je nedavno vrnil s potovanja po svetu. Izjavil je, da na Bližnjem in Skrajnem Vzhodu vlada še veliko po- manjkanje hrane, da so stanovanja če- sto popolnoma neprimerna in da je dnevno delo slabo plačano.

Da bi premagali težkoče, ki vladajo v velikem delu sveta, je rekel Dodd, je treba ohraniti visoko življenjsko raven proizvodnje in zaposlitve delavcev. Pov- sod se morajo skriti omejitve trgovine. Krepke in trajne naložbe kapitala iz za- sebnih narodnih in mednarodnih virov morajo prihajati iz bolj naprednih v manj napredne dežele. Potrebno se je vrniti k valutam, ki se lahko konverti- rajo (zamenjajo), in sklepati mnogo- stranske posle, da se oživi svetovna tr- govina.

Vse to, je pripomnil Dodd, bo zahte- valo mnogo časa. Toda obstaja nujna potreba, da se napravi most med va- lutno praznoto, po katerem bodo polje- delski viški prihajali iz področja, v ka- terem je teh proizvodov preveč, v po- dročje, kjer vlada pomanjkanje.

Takšen most bi mogla biti „medna- rodna zbornica za kompenzacijo blaga“, ki jo je predložila skupina neodvisnih izvoznikov s sodelovanjem Organizacije združenih narodov za prehrano in po- ljedelstvo.

Ta zbornica za kompenzacijo — je izjavil Dodd — bi se lahko v začetku ustanovila za pet let. Po tej dobi bi po- ložaj spet proučili. Zbornica bi bila do- stopna vsem državam, ki so članice or- ganizacije Združenih narodov za pre- hrano in poljedelstvo in sploh Organi- zacije Združenih narodov. Kapital te zbornice v znesku 5 milijard dolarjev bi podpisale države članice v svoji narodni valuti v razmerju z njihovim dohodkom.

Že v začetku bi bila ena od nalog te zbornice, da bi posredovala z namenom, da olajša vsako vrsto izmenjave blaga, kar bi pospešilo trgovino in bi se izko- ristili viški.

Sčasom bi kompenzacijska zbornica lahko ohranila viške iz dobrih let za slaba leta, ublažila bi učinke nenadnih sprememb in sprememb razpoložljivih količin, toda ne bi ovirala izvršitev dol- goročnih gospodarskih načrtov.

Dodd je izjavil, da bodo prihodnji mesec v Washingtonu na konferenci Or- ganizacije Združenih narodov za pre- hrano in poljedelstvo predložili podrob- nejše načrte, in je izrazil upanje, da bo potem sledila „pozitivna akcija“.

Z ozirom na nameravano razširitev tehnične pomoči na zaostalo področje je Dodd izjavil, da ta razširitev predstavlja posledico kompenzacijske zbornice. Rekel je: „Po mojem mnenju mora go- spodarski razvoj v poljedelstvu začeti tako, da pomagamo poljedelcem v za- ostalih področjih izvršiti tista zboljša- nja, združena z majhnimi stroški, ki so povsod mogoča. (SDWB)

Gledališče

Začetek predstav ob 20'00

15. nov.: Divji lovec. (Wildschütz). — Red B.
16. nov.: Sveta Ivana. Zaključena pred- stava za Avstr. del. strok. zvezo.
17. nov.: Divji lovec. Red C.
18. nov.: Potnik brez prtljage. (Passa- gier ohne Gepäck). Drama. Pre- miera. Red A.
19. nov.: Divji lovec.

„Dolores“

Glasba: Jara Beneš, besedilo dr. Tolarsky

28. oktobra je bila premiera Beneše- ve operete „Dolores“. To je opereta, ka- tere dejanje se odigrava v Argentini, kjer prebivajo junaki, ki prebijejo večji del svojega življenja v sedlu in strelja- jo, če so veseli, žalostni ali jezni. Glas- ba, ki spremlja dejanja teh ljudi in iz- raža njih čustva, je večinoma moderna — jazzovska. Kakor se dogajanje v tej opereti ne razlikuje od drugih operet, tako nam tudi glasba sama ne pové nič novega; enako tudi vsebina ne.

Slikovita oblačila in lepa scenarija sta dali predstavi pester okvir. Glavni vlogi imata ga. Mandl in g. Kornhäusl, katerega se pa nismo nič bali, čeprav so na odru vsi trepetali že ob njego- vem „divjem“ vzdevek „žolti tiger“. Od ostalih sodelujočih moramo omeniti predvsem g. Schmidta, gđc. Freund, ki nima samo ljubkega glasu, ampak jo je celo slišati, dalje g. Roll-a, go. v. Kurt in pa balet. Tudi od ostalih sodelujočih bi lahko še marsikoga omenili, kajti potrudili so se res vsi.

VERNEULE: GOSPOD LAMBERTHIER

4. novembra je gostovala v celov- škem gledališču filmska igralka Tony van Eyck. Delo samo zahteva le dva igralca, kajti glavno vlogo igra tu — te- lefon. Dejanje samo ni reševanje kakih problemov z duhovitimi razgovori, tem- več samo prikazuje bolezensko stopnje- vanje ljubosumnosti, ki privede končno do zločina. Vendar ne presenetita gle- dalca niti razplet, niti izid te družinske tragedije.

Ga. van Eyck je simpatična pojava. Ona se je potrudila ter je dobro — igrala, nič več. Tudi g. Wegeler se je po- trudil, vendar je jako motil njegov glas, ki je previsok.

Poljedelska zadruga

R. Z. Z. O. Z.

(LANDWIRTSCHAFTLICHE GENOSSENSCHAFT)

CELOVEC

ZWANZIGERSTRASSE 4

Dr. J. Česnik:

ZAPLOTARJI

Daleč na gori nad Vipavsko dolino med Javornikom in Hrušico leži v globeli vas Zaplot. Po hribih naokrog so raztreseni kmečki domovi med bukovi in smrekovimi gozdovi. Polja leže na pobočjih. Vas z župno cerkvijo in dvorazredno šolo je skromna. Še danes je nekaj hiš kritih s slamo, pred petdesetimi leti pa so bile večinoma vse. Skozi ozko dolino teče potok, toda le dobre četrt ure, nato ponikne. Kraj ima s svetom slabe zveze. Občinske poti vodijo sicer na oddaljene ceste med Gorjance, Rotarje in Vipavce, a so slabe, kamnite in strme. Zaplotarji se niso nikoli mnogo brigali zanje. Tudi župna cerkev sv. Gregorija je skromna. Za novotarje in napredek jim ni bilo mar.

Zato ni čudno, če so si ljudje od blizu in daleč pripovedovali razne zgodbe. Nekaj je bilo resničnih, nekaj izmišljenih, nagajivo zavutih. Naj otmem nekatere pozabi.

Vragov čevelj

Na Colu je bilo opasilo. Praznovali so župnega patrona sv. Lenarta, ki so ga mučili na ta način, da so ga žgali na ražnju.

Prismodajev Jurij je imel tam poročeno sestro Mico. Njegov svak Francov nov Jože je bil trden kmet. Številna družina — štirje sinovi in tri hčere, oče in mati — so pridno delali, štedili, skromno živeli in radi molili. Jurij je bil povabljen na štruklje v gosti. Z najmlajšim sinčkom Mihecom jo je mahnil čez Kanji dol po bližnjicah do Malega polja na starodavno cesto, ki veže Vipavsko dolino z Idrijo. Mihec je tedaj prvič pogledal čez domači plot in v poznem, hladnem jesenskem jutru opazoval tuje kraje, navade in ljudi in zvedavo vpraševal očeta za vsako novost.

V gostilni pri Lokvarju, dobre četrt ure od Cola, je fantek zagledal pred hlevom na železni kljuki konjski komat. Ker v Zaplotu ni bilo konj, ni poznal take opreme. Gostilničarjev hlapec Florijan je stal na hlevnih vratih, ko sta oče in sin koračila mimo hiše. Mihec je hotel zvedeti, kaj pomeni čudna stvar, ki visi na železni kljuki.

Hudomušni Florijan se je na široka usta zasmejal in hitro postregel s pojasnilom: „Veš, fantinec, pred dobrim mesecem je šel tod mimo vrag in pustil na pragu svoj čevelj. Zdaj obuvamo vanj največjega prašiča, kadar ga dekla spusti iz svinjaka.“

Mihec je debelo gledal, oče Jurij se je pa malo razhudil: „Kaj se boš norčeval, Florijan! Čeprav smo iz Zaplota, tako prismojen pa moj fantinec ni, da ti bo tako bedasto verjel. — Veš, Mihec, to je konjski komat, ki ga gospodar povezne Florijanu na vrat in ga vpreže, kadar je pijan.“

„Jurij, glej, da tebe ne vprežem. Naš konj je nekaj bolan, pa rabim nadomestek,“ je odvrnil hlapec in zginit v hlev.

Jurij in Mihec sta pa mogočno koračila dalje po beli cesti v gosti k Francu.

Zaplotarji gredo po sonce

V Zaplotarsko globel ni sonce posijalo od sv. Martina do Svečnice. Občinski možje so ugibali, kako bi odpomogli tej nezgodi, ki je zadela vsako leto naselje. Ugibali so in ugibali, razmišljali in tuhtali, pa jim ni prišlo nič bistrega na misel. „V Vipavi imajo sonca preveč pozimi in poleti. Tja pojdimo ponj!“

„Pametna misel!“ so vsi prikimali in sklenili, da gredo po sv. Martinu v Vipavo po sonce. Tedaj je poletje starih bab in sonce še močno greje.

Župan Jernej Zmrzel, ki je najboljši hrepenel po toploti, je dal na razpolago veliko staro skrinjo in najel štiri močne fante, ki so jo odnesli na nosilih v prestolnico lepe Vipavske doline. Spremljal jih je Prismodajev Jurij in vso pot bodril, da niso opešali. Na Colu jim je pri gostilničarju Rovanu plačal dva bokala vina, da so tem vztrajnejše nosili težko breme.

Bil je lep poznojesenski dan. Sončni žarki so sipali na ljubo dolino prijetno toploto.

„Imeniten dan smo zadel. Nalovili bomo sonca za vso zimo,“ je modroval Jurij, ko so fantje na njegov ukaz položili skrinjo pred staro graščino v vipav-

skem trgu in jo je on sam slovesno odprl z zarjavim ključem, da je sonce sijalo vanjo od vrha do dna.

Ko so se okrepčali z dobrim kosilom in močnim vipavcem v gostilni spoštovanega in uglednega očeta Perkavca na občinske stroške, so se odpravili počasi po skrinjo, da jo varno odneso nazaj v Zaplot. Prismodajev Jurij jo je slovesno zaprl ter zaklenil in modro pripomnil: „Zdaj bo pa sonca dovolj. Ne bomo ga več stradali do Svečnice. Fantje, pogumno na pot!“

In fantje so strumno korakali, nosili skrinjo težje navzgor, kakor so jo zjutraj navzdol nosili: „Težka je. Mnogo sonca nosimo!“ in so od veselja ropotali.

Pozno ponoči so prinesli težko breme in ga odložili pri županu, kjer so jih čakali vsi občinski svetovalci.

Prismodajev Jurij je izročil županu ključ in dejal tehtno in počasi: „Župan, zdaj pa odpri in spusti sonce po Zaplotu, da bo sijalo tja do Svečnice!“

Župan je vzel ključ in odprl skrinjo slovesno, počasi, kakor bi šlo za dragocen zaklad. Pa joj! Sonca ni bilo nikjer.

„Kaj si pa delal, Jurij? Sonca ni. Morda ste po poti pijančevali, pa vam ga je kdo ukradel,“ se je hudoval gospod župan.

„Nič nismo pijančevali. Kaj boš tako govoril! Zdi se mi, da so nosači po poti preveč ropotali. Ustrašilo se je in ušlo skozi ključavnico,“ je preudarno izjavil Prismodajev Jurij.

DOMOV . . .

Kozjakovega Martina je hudó zadelo. . . Tam na Francoskem, ob Somi. Drobeci težke granate so mu za vedno zatemnili sonce ter mu poredili ušesni opni. Slepec in gluhec! Dolge tedne je ležal Martin v vojni bolnici. Dan in noč so se mu pregibale ustnice v komaj-slišnem šepetu.

„Domov bi rad. . .!“ je prosil siromak.

„Domov. . .“ so prosile njegove ugasle oči.

Usmiljenki se je krčilo srce. Tudi ona je bila iz Podgozda, Martinove domovine. Rada bi se pogovarjala z njim o domu in znancih. Toda kako? Martinove oči so ugasle in še tako sladka domača beseda ne najde več poti k njegovemu žalostnemu srcu.

In vedno, dan in noč, vedno isti, stranski šepet nesrečneža: „Domov. . . Domov bi rad!“

Nekega dne je bil potem Martin zares doma. V mestu ga je pričakal oče. Med valujočim klasjem ju je vodila pot proti domu. Martinovi koraki pa so bili kljub temu težki in obotavljajoči. Siromak ni vedel, kdo ga vodi in da že stopa po domači, rodni grudi.

„Domov bi rad. . .!“

Starega Kozjaka je davilo v grlu. Zgrabil je za fantovo roko ter si jo pritiskal na zgubano obličje.

„Domov. . .“ je prosil sin.

„Tine, fant moj, kaj me ne poznaš? Tvoj oče sem, tvoj atej. . .“

Bogve, koliko ljudi na svetu ima prav tako zgubano in bodičasto obličje! „Domov bi rad!“ je skoraj zakričal Martin.

Kozjaku se je udrl po licu potok solz. Potem sta bila doma.

„Moj Bog, pomagajte mi. Tine me ne pozna več!“

Starec je v obupu zgrabil za fantove rame.

„Tine! Tine!“ je zarjul v fantovo uho. Potem se je sesedel na klop.

„Domov. . .“ je sredi izbe prosil sin.

„Ko bi še vsaj mati živela. . .“ je zastokal Kozjak.

Da, ko bi še živela mati. Pri hiši je še bila stara dekla Neža. Nežno je posadila Martina ob zapeček.

„Domov bi rad. . .“

„Tine, saj si doma,“ mu je mehko prigovarjala Neža. Kot nekoč poprej, ko ga je še pestovala. Vzela je fantovo roko ter z njo pogladila peč. Potem je s Tineto roko pobožala rožmarin, železne križe na oknih, podobne v kotu, težko javorjevo mizo in hleb kruha na njej. Nato je peljala fanta v hlev. Položila je fantove roke na Belčev hrbet ter med robove krave Liske. V ropotarici so Martinove roke otipale plug, brano, koso. Vedno krepkeje so grabile fantove roke.

„Zares? Pa zares? . . .“ je zmajeval z glavo.

„Zares, Tine, doma si. Verjemi mi,“ je zajokala Neža.

Potem je vzela fanta pod pazduho.

Pod hlevom je valovalo pšenično klasje. Kar sredi med klasjem si je s Tineto utirala pot.

Sredi polja sta obstala. Tu je Martin nenadoma zdrknil na kolena ter razprostrl roke. Težko, zlatorumeno klasje, kar cel snop, je prižl k sebi. Jokal in smejal se je obenem, ko je ves blažen zajecjal:

„Doma. . . zdaj sem doma. . .“

Haberlandt. — Poslovenil: K. P.

POLJEDELSKA ZADRUGA

Skladišče

mlekarna

žganjarna

VELIKOVEC (VÖLKERMARKE)

Svete Višarje

Blažena gora, Svete Višarje, cerkva gorska, cvetka planinska! Čas je pomiril silne viharje, spet so pri tebi srca dolinska.

Sonce poljublja tvoje višine, ti si gorovja našega dika. — Mrak se pod tabo skriva v nižine, tvojih slemen pa raj se dotika.

Romarje vabiš v svoje svetišče. Mati Višarska duše ozdravlja; rada pomaga, kdor jo obišče, trudnim korakom pot blagoslavlja.

Gora Višarska, naša trdnjava, ni te sovražna sila razbila; dokler med nami tekla bo Drava, ti boš domove naše branila.

Limbarski

UTRINKI IZ DEL SV. AVGUŠTINA

Pošteno, mirno in požrtvovalno delo v časnih stvareh naš stori vredne, da prejmemo večne darove. Le prikleniti nas ne smejo nase in mi se ne smemo nanje. Delo nas ne sme zavezati, ko rastemo in ne nas zamotati vase, ko se razvija. Nekako prostost si moramo priboriti od skrbi, ki zadevajo minljive stvari, in stremiti moramo za neminljivimi, večnimi, stalnimi dobrinami, ki so nad vsem zemskim. Naše delo naj bo tako, da pridemo po njem do miru, namesto da bi se razrastlo v nestalno naglico.

Velezalaga najboljših oblačil

TRGOVINA Z OBLEKAMI

Adolf Kreis & Söhne

Celovec - Klagenfurt

Alter Platz

Največja izbira!
Lastna krojačnica!

Kožuhi v ogromni izbiri
po izredno nizkih cenah!

Solnograška Ivornica
slaščic

D. Z. O. Z.

Rajsigl

(Salzburger Süßwarenfabrik)
(G. m. b. H.)

SALZBURG - VIERTHALERSTRASSE 14 - 16

Vodilna znamka alpskih dežel

Sadjar v novembru

Sadna letina je bila letos razmeroma dobra, zasluga je predvsem pri sadnem drevju, torej pri naravi, zaslugo pa imajo deloma gotovo tudi sadjarji, ki so sadno drevje oskrbovali. Sadjarji sami so mogli ugotoviti, da je sadno drevje hvaležno za dobro nego, za pravilno oskrbovanje in za varstvo proti raznim škodljivcem sadnega drevja.

Ne bi pa bilo pravilno, ako smo sadje pospravili in bi sedaj, ko je sadno drevje že brez listja in se je pripravilo k zimskemu počitku, mislili: sadno drevje je storilo svojo dolžnost, mirovalo in počivalo bo sedaj do spomladi; zakaj naj bi sadjar v tem zimskem spanju sadno drevje motil, zakaj ne bi tudi sadjar počival. — Tako mišljenje bi bilo nepravilno. Tudi sedaj, ko sadno drevje v resnici počiva in nekako nabira novih sil in novih moči za novo rast in novo sadno letino v drugem letu, moramo za sadno drevje skrbeti. Ravno sedanji čas, ko je sadno drevje brez listja, moremo še prav posebej sadnemu drevju pomagati v obrambi proti številnim sadnim škodljivcem in pri zbiranju hranilnih snovi za prihodnje leto.

ZIMSKO ŠKROPLJENJE

Nikdar obramba sadnega drevja proti sadnim škodljivcem ni tako izdatna in tako učinkovita kakor ravno v tem času, ko je drevje brez listja. Danes gotovo že ni več količjak naprednega in izkušnega sadjarja, ki bi se dvomil o veliki koristi in tudi o veliki potrebi zimskega škropljenja sadnega drevja. Ne vemo pa, če ho zimski čas ugoden za zimsko škropljenje. Zato izrabimo za to škropljenje že jesenski čas, to je mesec november. Pozimi je večkrat zaradi hudega mraza, zaradi močnega vetra in zaradi velikega snega škropljenje skoraj nemogoče; to se pravi, škropljenje je že mogoče, toda to škropljenje bi bilo brezuspešno in mogoče celo škodljivo.

Predpogoj uspešnega zimskega škropljenja pa je temeljitost. Drevesa je treba poškropiti tako, da niso samo na rahlo poškropljena, da so nekako oprana in da so torej vsi drevesni deli popolnoma mokri. Kdor misli, da mora pri škropljenju varčevati in da mora pri škropljenju nekaj prihraniti, ta ravna nepravilno, ravna negospodarsko in varčuje ob nepravem času in na nepravem kraju. Polovično opravljeno delo pri škropljenju sadnega drevja ni nobeno delo in vsi izdatki za škropljenje so popolnoma brez vsake koristi; prav vseeno bi bilo, ako bi sploh ne škropili.

Število za škropljenje primernih dni je danes večje kakor pa je bilo včasih. Z raznimi sredstvi, ki smo jih imeli preje na razpolago, ni bilo mogoče škropiti, ako je padla temperatura pod ničlo, ako je torej zmrzovalo. Danes pa imamo že tudi taka škropiva, da moremo škropljenje sadnega drevja temeljito in izdatno izvesti tudi pri zmernem mrazu. Še celo priporočljivo je, da škropljenje opravimo pri zmernem mrazu, ker je bilo z raznimi poizkusi v zadnjem času dokazano, da potrebujemo v tem slučaju škropivo manjše jakosti in je učinek kljub temu mogoče še boljši kakor pa pri škropljenju s škropivom večje jakosti.

Zato govorimo danes o mlačnem ali toplem škropljenju sadnega drevja, ako škropimo pri temperaturi nad minus 1° C, in o hladnem ali mrzlem škropljenju sadnega drevja, ako škropimo pri temperaturi pod minus 1° C. Za toplo škropljenje uporabljamo danes naslednja škropiva in v naslednjih jakostih:

drevesni karbolinej iz težkega olja	8%
drevesni karbolinej iz srednje težkega olja	12%
karbolinej iz mineralnega olja	7½%
paranikrol	4%

Pri hladnem škropljenju, torej pri škropljenju pri temperaturi pod minus 1° C, vzamemo škropiva samo polovične jakosti, kakor je navedena za toplo škropljenje. Ako bi namreč pri hladnem škropljenju vzeli škropiva v taki jakosti, kakor jih omenjamo za toplo škropljenje, bi s takim škropljenjem povzročili veliko škodo na brstju sadnega drevja in bi torej s takim škropljenjem uničili vse sadne nastavke, s tem pa tudi vso sadno letino za prihodnje

leto. Zato naj bi tudi ne bilo sadjarja, ki ne bi imel toplomera in naj bi pred napravo škropiva vedno tudi pogledal na toplomer ter se po tem ravnal pri napravi škropiva. Za premočna škropiva so posebej občutljive marelice in breskve in je zato priporočljivo, da za te vrste sadnih dreves zgoraj označene jakosti škropiv še zmanjšamo za 25% ali za ¼.

Že takoj sedaj pa pripravimo za škropljenje škropilnice in pa kupimo sredstva za škropljenje, da bomo nato takoj mogli izrabiti za škropljenje vsak prikladen dan. Najboljše bi bilo seveda opravljeno zimsko škropljenje sadnega drevja, ako bi bilo to izvedeno skupinsko, s prevoznimi škropilnicami na motorni pogon. Take takomenovane škropilne kolone so organizirali že sadjarji vseh naprednih sadnih okolišev. Ako bi bili naši sadjarji organizirani v kmetijskih zadrugah, bi mogli združeno nabaviti take prevozne motorne škropilnice, k nabavi pa bi gotovo bilo mogoče dobiti večje prispevke pri kmetijski zbornici.

LEPLJIVI TRAKOVI

Ko smo govorili o sadjarjevem oporilu v mesecu oktobru, smo obširneje govorili tudi o važnosti lepljivih trakov. Prepozno bi bilo, da bi šele sedaj pred zimo, ko sta veliki in mali zimski pedic že zdavnaj na drevesu, pritrjevali lepljive trakove. Pač pa so lepljivi trakovi še vedno in to preko cele zime zelo važna priprava, v katero se ujamejo marsikateri škodljivci sadnega drevja. Zato ponovno preglejmo lepljive trakove, če so močno pritrjeni in če ni mogoče veter zanesel med lubje in lepljive trakove in na lepljive trakove same odpadajočega listja, ki bi služilo nato raznim škodljivcem kot nekak most, po katerem bi razni škodljivci prišli na drevo.

Sicer je večina v novembru zelo malo sončnih dni, vreme je večinoma megleno in vlažno. Zato pa moramo toliko bolj skrbeti, da izvršimo ona jesenska opravila, ki bi jih večinoma morali opraviti že v mesecu oktobru, pa iz enega ali drugega razloga nismo tega utegnili. V novembru še vedno sadimo sadna drevesca; tudi o tem oporilu smo obširneje že govorili v mesecu oktobru.

OBDELOVANJE ZEMLJE

Pri jesenskem obdelovanju zemlje, ko prekopavamo zemljo pod sadnim drevjem, ne smemo nikakor pozabiti, da istočasno zemljo tudi gnojimo. Sadno drevo je trajno, to je več let trajajoča, lesna rastlina, ki torej leta in leta ostane na istem mestu. Četudi je število sadnih dreves na določeni površini razmeroma zelo malo v primeri s številom drugih rastlin, vendar pa preraščajo korenine sadnega drevja to zemljo na široko in globoko. Korenine sadnega drevja segajo v one globočine, kamor le težko pridejo hranilne snovi. Zato pa tudi ni nič čudnega, da končno zmanjka hranilnih snovi v zemlji in tudi ni nič čudnega, da drevje preneha roditi. Zato pa je tudi tako važno, da zemljo pod sadnim drevjem redno obdelujemo in da zemljo tudi gnojimo.

Ugoden vpliv obdelovanja zemlje pod sadnim drevjem moremo opazovati najboljše na njivskih sadnih nasadih. Tu rodi drevje mnogo obilnejše in mnogo bolj redno vsako leto. Zato pa je tako važno, da mislimo na rahljanje zemlje tam, kjer rastejo sadna drevesa na travniku ali pa v sadonosniku, kjer drugače zemlje redno ne obdelujemo. Nekateri sadjarji mislijo, da je dosti, ako prekopljejo zemljo na plitvo okrog sadnega drevesa. To je sicer koristno za popolnoma mlado sadno drevesce, ne koristi pa mnogo ali pa prav nič že odraslemu sadnemu drevju, ker so korenine tega sadnega drevja daleč proč od debla sadnega drevesa. Zato je priporočljivo vsaj vsako leto globoko prekopati travnato rušo v zunanji tretjini drevesne krone. Pri tem pa zemljo istočasno gnojimo, nato pa jo spomladi zasejemo s travno mešanico.

GNOJENJE

Ker sadno drevo zemlji neprestano odvzema hranilne snovi, je te snovi treba nadomestiti, če hočemo, da nam

drevo vsako leto vedno znova rodi. Pa ne samo gnojenje samo, ampak tudi čas gnojenja ima velik vpliv na sadno letino. Tako bomo v jeseni, torej predvsem meseca novembra in decembra gnojili z onimi gnojili, ki se težko in polagoma razkrajajo. Med ta gnojila prištevamo predvsem vse živalske odpadke, torej vsak hlevski gnoj. Razen tega pa gnojimo v jeseni oziroma v zgodnji zimi še s kompostom, z apnom in s Thomasovo moko. Vsa ostala gnojila pa bomo dodajali spomladi.

Listje, ki odpada oziroma je že odpadlo, bomo zbirali in kompostirali ali pa ga bomo zakopali globoko v zemljo, ako zemljo pod sadnim drevjem ravno prekopavamo. To je važno zato, da se ne morejo spomladi razvijati razne glivice, ki jih je polno na odpadlem listju sadnega drevja in tu prezimujejo. Ako uporabimo listje za steljo, te glivi-

ce raznih sadnih bolezni navadno poginejo, ako z gnojem na gnojišču pravilno ravnamo, to se pravi, da ga vedno sproti stlačimo. — Ravno tako pa pobesimo in sežgimo vse odpadle gnile plodove sadnega drevja, predvsem pa še takozvane mumificirane plodove, na katerih je na sto in sto tisoč klic nevarne gnilobne bolezni sadnih plodov, takozvane monilije.

V jeseni pa tudi začnemo s čiščenjem in razredčevanjem sadonosnikov. Vsa stara, že na pol odmrta drevesa, ki ne rodijo več ali pa rodijo le malo, odstranimo iz sadonosnika in jih nadomestimo z mladimi drevesci. Saj bi se pri teh starih drevesih ne izplačalo več ne obdelovanje zemlje, ne gnojenje in tudi ne škropljenje. — V jeseni začnemo tudi s prereditvijo pregostih vej sadnega drevja. S tem delom pa nadaljujemo nato preko cele zime.

Cene kmetijskih pridelkov

Prinašamo cene kmetijskih pridelkov, kakor so bile okrog 1. novembra. Cene se razumejo v šilingih za 1 kg in sicer na veliko pri proizvajalcih.

Krompir (jedilni) 0.35 do 0.40, belo zelje 0.35 do 0.40, rdeče zelje 0.70 do 0.80, ohrovt 0.70 do 0.80, cvetača (karfijola) 2.— do 3.—, kolerabce 0.60 do 0.80, špinača 0.80 do 1.20, solata (glavnata) 1.50 do 2.—, endivija 0.75 do 0.90, rdeča pesa 0.40 do 0.60, korenje 0.80 do 1.30, zelena (brez listov) 1.50 do 2.—, peteršilj (z listi) 1.20 do 1.60, čebula 1.20 do 1.30, jabolka (namizna) do 2.—, jabolka (gospodarska) 0.70 do 1.10, hruške 0.80 do 1.50, industrijsko sadje do 0.50.

Cena za 100 kg rži v kontingentu je 76.80 in za pšenico 87.10; izven kontingenta pa je cena za pšenico 102 do 105 šilingov.

Cena za k o n j e je bila na trgu v Celovcu dne 24. oktobra razmeroma nizka. Prignali so okrog 200 žrebet, enoletnih in starejših konj; le eno tretjino je bilo prodanih. Cena je bila od 3.000 do 6.000 šilingov.

Nasprotno pa bi mogli reči, da so cene goveji živini narastle. Povprečno znaša zvišanje cene okrog 500 šilingov za žival. Krave stanejo povprečno 3.800 šilingov, na trgu dne 24. oktobra v Celovcu je bila najvišja dosežena cena 4.800 šilingov. Telice stanejo okrog 3.200 šilingov, voli pa povprečno po 6 šilingov za kilogram žive teže. Za klavno živino je cena uradno predpisana.

Po zastoj, ki je bil nekaj časa pri prodaji ovč, se je položaj malo zboljšal in je cena za ovce spet po približno 4 šilinge za kilogram žive teže.

Cena za seno (sladko) franko nakladalna postaja je 30 do 33 šilingov za 100

Cene kmetijskih potrebščin

Oljate tropine (cene na veliko pri tovarni, za 100 kilogramov, potrošne cene so skoraj za 10 šilingov pri 100 kg višje):

Zemeljski orehi, soja in lan 74.55, kokos, sezam in bučnice 71.50, sončnice, bombaž, koruzne klice in oljna repica 61.45.

Umetna gnojila (cene na veliko, franko namembna postaja za 100 kg. potrošne cene so približno za 3 do 5 šilingov pri 100 kg višje): apnenomonijski soliter 20.5% v bitumenskih vrečah po 76.71 šil., apnenomonijski soliter 20.5% v razsutem stanju po 71.65 šil., superfosfat 18% v vrečah po 31.86 šil., Thomasova moka 18% v vrečah po 26.10 šil., kalijeva sol 38% do 42% v razsutem stanju po 28.80 šil., v vrečah pa po 35.60 šil., apno za gnojenje v vrečah po 9.81 šil. do 11.— šilingov.

Posebej opozarjamo kmetovalce, da je cena za apno tako, kakor je označena, veljavna le za mesec november in december, nato pa je cena spet višja in sicer za 3 do 7 šilingov pri 100 kilogramih. Najugodnejši čas trositi apno je ravno pozna jesen in zgodnja zima. Apno pa je posebno potrebno za travnike, pašnike in za njive, kjer nameravamo prihodnjo pomlad pridelovati rastline, ki za svoje uspevanje posebno zahtevajo dosti apna v zemlji. Te rastline so: lucerna, ječmen, pesa (rona) in travniki.

kilogramov, za slamo pa 8 do 10 šilingov.

Cena mladim pujskom je: 4 do 5 tednov stari 12 do 13 šilingov za 1 kilogram; 6 do 7 tednov stari 11 do 12 šilingov in od 8 do 10 tednov stari 10 do 11 šilingov.

Jajca so po 1.20 do 1.30 šiling za komad.

Medna tegovina

SAMONIG

prinaša:
DAMSKE ZIMSKE HLAČKE
močne in v vseh velikosti
po šil. 16.80

BELIAK-VILLACH
Welfbriachgasse 12

Dodelitev živil za 60. dodelitveno dobo

Vsi potrošniki (tudi na dodatne nakaznice) dobijo na živilske nakaznice za 60. dodelitveno dobo na posamezne odrezke one količine in one vrste živil, ki so na teh odrezkih označene.

Razen tega dobijo potrošniki še:

Sladkorja: po 600 gramov za vse skupine starosti na odrezka 13 in 14 živilskih nakaznic, ki imata natisnjeno oznako „Zucker“ (sladkor).

Mesa: po 50 gramov na odrezke živilskih nakaznic z oznako „Fleisch“ (meso) 1/E, 2/E, 3/E, 4/E, 1/Jgd, 2/Jgd, 3/Jgd in 4/Jgd. — Po 100 gramov na odrezka živilskih nakaznic z oznako „Fleisch“ (meso) 1/Klst in 2/Klst.

Maščobe: po 100 gramov na odrezke živilskih nakaznic z oznako „Fett“ (maščoba) 9/E, 10/E, 11/E, 12/E, 9/Jgd, 10/Jgd, 11/Jgd, 12/Jgd, 9/K, 10/K, 11/K, 12/K.

Po 400 gramov moka za kuho na odrezke I in II dodatne nakaznice za zaposleno mladino.

Naročilne listke za mleko naj oddajo potrošniki v začetku 60. dodelitvene dobe v poljubni prodajalnici mleka.

Obroki polnomastnega (svežega) mleka so:

Za otroke do treh let dnevno po ¾ litra, za otroke od 3 do 12 let dnevno po ½ litra, za mladino od 12 do 18 let dnevno po ¼ litra, za noseče in doječe matere dnevno po ½ litra.

KRUH, MOKA IN BELO PECIVO — BREZ NAKAZNIC

Ministrstvo za prehrano sporoča, da je dovoljena od ponedeljka 7. novembra dalje neomejena prodaja kruha, moka in belega peciva. Za nakup kruha, moka in belega peciva od tega dne dalje tudi uradno niso več predpisane živilske nakaznice. (Op. ur.: Sicer pa prodajalnice kruha in belega peciva tudi do sedaj že nekaj tednov niso več zahtevale pri nakupu kruha in v vsake vrste peciva odrezkov živilskih nakaznic in je ta odredba prišla prepozno oziroma je samo uzakonila že obstoječe stanje).

OD VELIKOVCA DO NEW YORKA

Na Gorenjskem pod Kamniškimi planinami, približno dve uri severovzhodno od Kranja, ležijo prijazne Cerklje. Tam je središče Cerkljanskega polja, tam je tudi gospodarsko središče precej obširnega kmetijskega okoliša. Kmetijstvo je v tem delu dobro razvito, odlikuje pa se po izrednem združništvu. Vsaj leta 1941, ko so nacisti zasedli te kraje, je bilo tako. V Cerkljah je v veliki mlekarški zadrugi bil kot glavni mlekar ta krat Jernej Slak, izkušen mlekarški strokovnjak. Mnogo je imel opraviti z ljudmi, poznal je zato ljudi in ni mogel biti drugačen, kot so ljudje tega okoliša, četudi je on sam doma na Dolenjskem. Prebivalci cerkljanskega okoliša so bili dobri katoličani in dobri Slovenci. To pa ni bilo prav nacistom, začeli so s preganjanjem vseh zavednih in vplivnih ljudi, začeli so z izseljevanjem duhovnikov in velikega števila narodu zveste inteligence. Med ostalimi pa so si izbrali talce, ki so jih odpeljali v Begunje pod Kavarankami, kjer so veliko žensko kaznilnico spremenili v ječo strahu in groze. Od tam so skoraj vsako jutro odpeljali nekaj nedolžnih ljudi v smrt.

Tja so odpeljali nacisti tudi Jerneja Slaka kot talca. Posrečilo pa se mu je zbežati. Ni se smel več vrniti ne v Cerklje, ne v domači kraj na Dolenjsko, pribežal je na Koroško in je dobil službo v mlekarji v Velikovcu. Tam so ga naši kmetje spoznali in tam so si postali prijatelji. Ker se zaradi komunističnega režima v Sloveniji ni mogel vrniti domov, je avgusta letošnjega leta odšel v Ameriko, od koder nam je poslal daljše pismo. Iz tega pisma priobčujemo nekaj odlomkov. Takole piše naš Jernej:

Bilo je 4. avgusta 1949. leta ob 7. uri zjutraj. Ta dan sem zapustil po sedmih letih Velikovec. S prijateljem Francetom sva se odpeljala z avtobusom proti Celovcu, kjer sem se poslovil od prijateljev, ob 11. uri pa sem se odpeljal z vlakom naprej proti Beljaku. Na kolodvoru v Beljaku dobim znanca Viktorja, ki se je ravno zgovarjal z izvoščkom, da bi ga peljal v Smartno pri Beljaku, kjer smo se zbrali izseljenci v Ameriko. Skupaj sva se odpeljala tja. V pisarni so nas popisali, a jaz kot „ledik“ fant sem moral še posebej podpisati izjavo, da ne zapuščam v Avstriji ne žene ne otrok. Dobili smo vsak zavitek, v katerem je bilo 10 cigaret, nekoliko bonbonov, mala konzervna pasteta, konzerva s čajem, nekaj piškotov itd.

5. avgusta. — Ob 9. uri smo se odpeljali z več kamijoni na postajo v Beljak. Na stranskem tiru so bili že pripravljeni vozovi za nas. V posebne vozove so spravili našo večjo prtljago, s seboj v osebne vozove smo vzeli le po en kovček, v katerem smo imeli perilo in druge potrebščine za potovanje. Pred odhodom smo dobili še točna navodila in tudi izkaznice od Katoliške lige, ki nam je omogočila potovanje v Ameriko, potovali pa smo na račun mednarodne begunske organizacije (IRO).

Predno je vlak odpeljal s postaje, smo

na pločniku še zapeli: „Tiha luna“ in „Njav čez izaro“. V vagonu sem sedel pri oknu; bil je jasen dan, pogled na Karavanke tako lep, da mi je bilo težko pri srcu. Ko sem se poslavljaj od prijateljev in znancev v Velikovcu in Celovcu, se mi niso orosile oči, ko pa sem se sedaj poslavljaj od domovine, so mi tekle solze kot že dolgo ne. Večkrat sem kot talec in še pozneje gledal smrti v oči, pa nisem mislil tako globoko na tebe, draga domovina.

Moja rodna Dolenjska s svojimi vinogradi, lepe gorenjske planine, Kravec in pod njimi Cerklje, kjer sem živel 6 let. Peca, Podjuna, Šmihel, Šteben, tam pa moji prijatelji Marko, Pepca, Kati. Djekše, Krčanje — bil sem pri vas kakor doma v Dobrniču. Od vseh vas se poslavljaj, upam, da ne za vedno. Sedaj šele sem spoznal, da v resnici ljubim svojo domovino.

V tem premišljevanju je zavozil vlak že na postajo v Špitalu. Veliko število znancev nas je pozdravljalo: „Z Bogom! Srečno! Na svidenje!“ so nam želeli. Domačina Jakoba iz Dobrniča opazim, tudi ta je prišel, da mi želi srečo na pot. Po naši stari dolenjski navadi izpijeva nekaj kozarcev vina v kolo-dvorski restavraciji, sprevednik pa že napoveduje odhod vlaka. Roka stiska roko, beseda je bila preslaba, srce je krvavelo, vlak pa že vodi proti Turam.

Voznja od Špitala naprej je pokrajinsko zelo zanimiva, jaz pa nisem obču-

doval teh planin, bil sem v duhu še preveč povezan s koroškimi in gorenjskimi planinami. V Malnicah sem se še enkrat ozrl proti Koroški in rekel na glas: „Z Bogom, moja domovina!“

Vlak vozi dalje, vse polno zanimivosti je, jaz pa sem kakor mrtev za vse,

kar vidim. Že zagledamo v daljavi Solnograd (Salzburg), mesto, zelo podobno Ljubljani z gradom. Znanci so nas sprejeli na kolodvoru in odšli smo na skupno stanovanje, kjer so nas spet popisali, tudi živilske nakaznice so nam dali.

(Dalje prihodnjič)

Kava iz MIROPE

ima pravi akus:

odlična dišiča, močna in polna!

NAŠ ZDRAVNIK:

Odpočitek po obedu - lenoba?

Mnogo je ljudi, ki po obedu kaj radi malo zadremajo, posebno ako so se najedli do sitega. Na drugi strani je pa zopet mnogo takih, ki tako navado grajajo, češ da je to le lenoba in nič drugega. Seveda, ker oni sami nimajo poželjenja po dremanju pri belem dnevu, jim je taka navada, kakor oni to imenujejo, nerazumljiva. Tisti pa, ki stalno počivajo po obedu, trdijo, da se ne morejo premagati in morajo malo zadremati, četudi le par minut. Po takem počitku se počutijo zopet sveže in pripravne za svoje vsakdanje delo. Kaj je torej pravilno oziroma katera stran ima prav?

Kakor je pri vsakem človeku različna količina vsakodnevno zaužite jedi, ki mu je potrebna za normalno življenje, tako je tudi različna potrebna doba njegovega počitka. Eni jedo mnogo, drugi malo. Eni počivajo oziroma spe malo, drugi mnogo. Vkljub tej razliki pa se lahko oboji počutijo enako dobro skozi dolgo vrsto let.

Zdravniki si razlagajo celo stvar takole: Ako se človek dobro ali, pravilno rečeno, do sitga najé, bo res začutil kmalu po obedu potrebo po spanju. Zakaj? Zato, ker želodec potrebuje za svojo obilno prebavo več krvi kakor pa tedaj, ko mora le malo ali pa nič prebav-

ljati. Zato pritegne v prvem slučaju več krvi na sebe. Odkod pa izvabi potrebno količino krvi? Iz raznih telesnih organov in seveda tudi iz možganov, kjer nastopi vsled tega neka praznoba ali pomanjkanje krvi. In ravno to pa povzroča potem tisto utrujenost ali spanec. Navadno pa taka utrujenost ne nastopi, če se človek ne najé do sitga, ker želodec v takem stanju ne potrebuje večje količine krvi iz drugih organov, torej tudi ne iz možganov.

So pa tudi ljudje, ki se znajo premagati in gredo na sprehod, namesto da bi

njihovo spanje trajalo le nekaj minut. Prav malo pa je takih, ki se po obedu slečejo kot zvečer in ležejo v posteljo, kjer spe po eno do dve uri in se šele nato počutijo sposobne za nadaljnje delo. Glede načina in trajanja opoldanskega počitka moramo priznati, da je tukaj odločujoča do gotove mere tudi — navada in ne samo potreba.

Na vsak način pa je opoldanski počitek pri ljudeh, ki se težko premagujejo, za zdravje koristen in zato priporočljiv. Posebno za one ljudi, ki zgodaj vstajajo in so ves predpoldan vpreženi v delo, bodisi telesno ali duševno. Toda mnogi si takega počitka ne privoščijo, češ da nimajo časa, da bi na ta način napravljali dnevne ure ali pa se sramujejo pred drugimi, ker bi ti smatrali tak počitek kot lenobo. Mi pa pravimo, da se

OTVORITEV TRGOVINE!

Spoštovanemu občinstvu sporočam, da sem odpri

3. NOVEMBRA 1949

strokovno tekstilno trgovino v CELOVCU

ALTER PLATZ 12

priporoča se **JAKOB GRANTNER**
CELOVEC - ALTER PLATZ 12

počivali. Z gibanjem povzročajo močnejše kroženje krvi po celem telesu in seveda tudi v želodcu, kar poživlja prebavo. Kri se na ta način porazdeli nekam bolj enakomerno po telesu, zato tudi ne nastane v možganih tista praznoba, ki bi povzročala spanec.

In zopet imamo vrsto ljudi, ki se nikdar do dobrega ne nasitijo, ker ne poznajo dobrega teka ali gladu. Pri takih tudi želodec ne bo zahteval večjih količin jedil in zato pri njih tudi ni potrebe po večji prebavi in tudi ne po večjem dotoku krvi v prebavne organe iz možganov. Zato tak človek tudi ne občuti nobene utrujenosti po obedu.

Tudi način in dolgotrajnost počitka po obedu je pri ljudeh zelo različna. Mnogi po obedu nekoliko čitajo, posebno časopise. Toda komaj so prečitali svojih sto do dvesto vrst, jim že začne plesati črke pred očmi in neka prijetna teža jim pada na veke. In kaj kmalu jim zdrkne časopis iz rok, zaspanec jih je — premagal. Drugi zopet samo malo „pokinkajo“, kar pa ne traja več kot pet do deset minut, in že se „zbrihtajo“, osveženi in sposobni za svoje delo. Taki ljudje imajo včasih občutek, kakor da so spali cele ure. In vendar je

ne bi smeli ravnati ne po prvih, ne po drugih, temveč samo po svoji potrebi, ako nam ta narekuje počitek.

Za telo in živce je — kakor smo že zgoraj omenili — včasih potrebno le nekaj minut. In tistih par minut zaželenega počitka jim ne bo krajšal delovnega časa in uspeha, pač pa narobe, osvežil in okrepil jih bo tako, da si bodo tisti odmor desetero poplačali. In tudi ako je za tega ali onega potrebno več časa za počitek, mogoče kakšna urica, naj se tudi tej ne odreče — ako mu je to le mogoče —, ker mu bo prispevala mnogo za njegovo zdravje in tudi za njegov uspeh pri delu! Dr. F.

OTVORITEV PRAKSE!

Dr. Peter Grailer, prakt. zdravnik, naznanja cenjenemu občinstvu, da je otvoril splošno prakso v DOBRILI VASI št. 34 (Eberndorf). — Ordinira dnevno od: 8.—12. in od 14.—15. ure; ob nedeljah od 8.—12.

AMERIKA V ŠTEVILKAH

Ameriške tovarne so izdelale in prodale v letu 1948 700 letal za turiste z dvema in štirimi sedeži.

Opekarna - Grabštanj

HEINRICH ORSINI - ROSENBERG & CO.

Grabštanj - Koroška
(GRAFENSTEIN - KÄRNTEN)

Obstaja že 70 let.

Se nadalje se priporočamo svojim cenjenim odjemalcem

Izpod domače lipe

(Kakor do sedaj, objavljamo tudi danes na tem mestu pisma naših čitateljev z dežele, ki izražajo njihova osebna mnenja in uredništvo nikakor ne odgovarja za vsebino.)

KOMELJ PRI PLIBERKU

Lepa je vigred, toda še lepša je jesen, ki nam pričara krasne barve v naše gozdove in naša polja. Le oni si more prav predstavljati vso to lepoto naše zemlje v jeseni, kdor je imel priliko to lepoto sam doživljati. Le v kratkih potezih, z besedami hočem bralcem „Koroške Kronike“ opisati razgled ob lepejši jesenskem popoldnevu z našega Komlja.

Izza Kužnikovega pobočja Komlja kuka Homec, kjer se dviga znamenita romarska cerkev Božjega groba. Za to lepo, belo cerkvico vrh griča so Blata, to se pravi, Zgornje, Srednje in Spodnje Blato. Za njimi se dviga z gozdom poraščen hrib Libič in še dalje se sveti cerkev sv. Katarine, priprošnjice za pravo pamet. Za njo je vas Črgoviče, z Katarininim bregom na levo pa se vrstijo Breška ves, Podgora in Večna ves. Desno od Katarininega brega so Štebenski griči, ob njihovem vnožju pa snivajo Globasnica, Mala ves in Šteben. Te vasi so nanizane ob hudourniškem potoku Globasnica, ki jo ravno sedaj uravnava. Med Štebnom in Malo vasio popravljajo nasipe, da bodo tako hudournik vključili v njegovo strugo. Hudournik Globasnica po strupne, to je ponikne na travnikih pod Strpno vesjo. Morda pride ime te vasi ravno od tega, da voda tu postopne, to se pravi, ponikne v peščenem svetu in pride v bližnji dravskega brega kot bistra studenčica zopet na dan.

Kakor mogočen veletok s številnimi razčlenjenimi rokavi — med katerimi so kakor otoki polja in njive —, se širijo veliki gozdovi pod imenom Dobrava od Sinče vasi do Sv. Lucije nad Pliberkom; z Malo Dobravo se pričene, z Veliko Dobravo pa končuje. Za Štebnom se belijo peči Rozalske gore, za Rozalko pa se potaplja strmi Obir v svinčene, od večerne zarje rdeče obrobene oblake.

V smeri Pece proti Dravi leži razprostranjena Vogrška gora, ob njenem vnožju pa se vrstijo naselja Replje in Vogrče. Dom za domom se vrstijo domovi vogrške vasi. Za Vogrško goro slutimo ravna polja, tam v daljavi pa se blesti Klopinski jezero. — V smeri Celovca proti zahodu zakriva Gorenščica Grebinsko polje. Le Lisna gora s prijazno cerkvico gleda izza grebena. Dalje za njo je Vašinja gora in še dalje so Vobrške gore in Tolsti vrh kot odrastki Svinjske planine. Dva bela stolpa cerkve na Djekšah se odražata v večernem nebu. — Pred nami pod Gorenščico vidimo Šmiklavž, Malo Srednjo ves, Radegundo, Led, na polju tik pod

nami pa se beli iz mračne doline cerkvice sv. Lucije.

Mračno je že v dolini in na Božičevem polju ognji gorijo in požirajo suho krompirjevo zel. Ko pa zahajajoče sonce z zadnjimi žarki zlati vrhove Komlja, nastajajo tisočere barve, ki v prelepi harmoniji tvorijo jesensko sliko, kakršne ni mogoče opisati in jo tudi najboljši slikar posneti in na platno prenesti ne more.

REMŠENIK

Po dolgem času se moramo še mi oglasiti v naši priljubljeni „Koroški Kroniki“. Saj ta list čita pri nas gotovo polovica vsega prebivalstva. — Zelo lepo jesen smo imeli letos, sedaj pa je že sneg pobelil naše hribe, četudi še nikakor nismo z njim zadovoljni. Sicer smo svinjsko krmo že pospravili in tudi drugače smo letos lahko vsa jesenska opravila pravočasno opravili. Le stelje še nismo napravili, upamo pa, da bo spet prišlo lepo vreme in bomo tudi to delo mogli še do zime opraviti.

V nedeljo 23. oktobra smo imeli zelo lepo pobožnost pri Sv. Marjeti. Pri sv. maši se je zbralo razmeroma zelo lepo število vernikov, ki so šli nato v lepi procesiji do kmetov — Lipša in Jurjevca. Tu je bil blagoslov dveh križev in pa krščanski nauk. Vsa čast obema posestnikoma, ki sta postavila pri svojih domovih tako lepa križa!

Že enkrat smo v „Koroški Kroniki“ grajali zelo žalosten pojav, da pride namreč skoraj pri vsakem žegnanju in po vsaki večji pobožnosti do pretepov in preprirov. Tudi po opisani pobožnosti, ki bi morala biti le vzpodbuda do lepega, mirnega in složnega življenja med vsemi sosedami in vsemi prebivalci, je prišlo do sporov. Te opombe pa nismo napisali zaradi preprirov in sporov, ampak le kot opozorilo in vabilo, naj bi se v bodoče kaj podobnega ne dogajalo več.

MALOŠČE

Končno je — hvala Bogu — tudi preprirov za našo glavno šolo končan. Tekom zadnjih dveh let je včasih že izgledalo tako, da se bomo prepirali za prostor, kjer naj bi stala nova glavna šola, tako dolgo, da bomo šolo napravili. Nam je sicer zelo prav, da je šola pri nas, vendar pa je bilo za nas predvsem važno, da šolo dobimo. Za šolo so se prepirale namreč one vasi, ki ležijo v šolskem območju nove glavne šole. Te vasi pa so predvsem Brnca, Diča ves, Maloše in Mlinare. Končno je zmagal predlog okrajnega šolskega vodstva, ki je predlagalo deželni vladi, naj bo glavna šola v Malošah. Upamo, da se s tem nismo zamerili ostalim vasem, saj leži naša vas nekako v sredini novega šolskega

okoliša in bodo otroci z vseh strani imeli približno enako daleč v šolo. — Občina Bekštajn je že pred časom dala v Malošah za zgradbo nove šole na razpolago stavbišče v izmeri 20.000 m². To zemljišče leži zahodno od ceste, ki vodi iz Maloš v Šteben. Tu so sedaj začeli z zemeljskimi deli. Gradbo šole je prevzelo beljaško stavbno podjetje Mihaela Tschernutterja.

Zgradba nove glavne šole bo dvonadstropna in bo imela šest učilnic, veliko telovadnico s 1000 m² površine. Telovadnica bo tudi urejena za odrske prireditve. Nadalje predvideva načrt delavnico, kuhinjo, obednico, šivalnico in prikrejevalnico ter končno še stanovanje za hišnika. Predvidena je tudi centralna kurjava. Stroški zgradbe so preračunani na 800.000 šilingov.

Glavna šola pa ne bo ostala sama, poleg te stavbe je predvidena tudi zgradba štirirazredne ljudske šole. Ta seveda ne bo tako ponosna stavba kakor pa glavna šola, bo namreč samo pritlična stavba, vendar pa bo vseeno temelj glavne šole, saj brez nje glavna šola ne bi imela učencev.

SKOČIDOL

Ko so v nedeljo popoldne, dne 30. oktobra odšli verniki iz cerkve od popoldanske pobožnosti in ko je pozneje cerkovnik zaklenil cerkvena vrata, se je dal verjetno zapreti v cerkev do sedaj še neznani cerkveni tat. Ko je bil sam v cerkvi, je vlomil v nabiralnik in pobral iz njega vse darove vernikov. Po izvršenem vlamu je vlomilec s silo odprl od znotraj cerkvena vrata in odšel v noč.

PRIBLA VES

Ko v „Koroški Kroniki“ že beremo dopise od vseh strani o letošnji letini, tudi mi nočemo zaostajati. Letina je bila letos v našem okolišu zelo dobra. Žitarice so vse, brez izjeme, obrodile sad, kakršnega že dolga leta ni bilo. Krompir pa je itak v našem okolišu doma; zato pa ga je tudi bilo letos kot peska in naše „žavke“ (svinje) se kar penijo od njega. Upamo, da nam bodo dale zato tudi čim več masti. Pa tudi za prodajo imamo krompirja še dosti in bomo tako letos lahko v polni meri založili vse državne, zadružne in zasebne kleti s krompirjem do nove letine. Tako si bodo pa tudi naši sedaj popolnoma prazni mošnjički opomogli od močnega „električnega udarca“. Saj ima krompir še kolikor toliko dobro ceno v primeri s cenami drugih kmetijskih pridelkov.

Zito pač nima take cene, da bi se ga kmetu izplačalo pridelovati, njegova cena ne poplaha niti truda kmetovega pri pridelovanju žita, kaj šele izdatke za umetna gnojila, za razkuževanje semen itd.

Drugod se tudi z dobro sadno letino pohvalijo, mi pa se žalibog ne moremo, ker smo v tistem kraju doma, kjer sadja ni oziroma ga je le malo. No, tako za svete čase smo ga pa tudi mi stisnili, čeravno smo morali sadje kupiti. Sicer pa so drugod veseli, da mi nimamo sadja

so ga vsaj lažje prodali in cena tudi ni ravno pretirana. — Pa še nekaj smo sklenili: naj imajo drugje polne kleti sodov pristnega sadjeveca, mi bomo pa zgradili vaški vodovod. Voda iz tega vodovoda, ki se bo napajal v bistrih studenih, nas bo krepčala bolj kakor druge toliko hvaljeni sadni most. Ko bomo s tem delom gotovi, vam bomo pa spet poslali poročilo.

Pripomba uredništva: Upamo sicer, da boste v Pribli vesi kmalu dobili vaški vodovod in vam k temu že vnaprej čestitamo, kakor moramo tudi pohvaliti vašo vmeno za skupno delo, vendar pa smo prepričani, da bomo tudi še prej dobili kako poročilo iz Vašega kraja, predno bo stekla bistra studenčica po Vašem novem vodovodu.

Franc Majdič

Umetni mlin,
Irgovina s poljskimi
pridelki

VELIKOVEC
Völkemarkt (Koroška)

IZDELOVANJE POHIŠTVA

Freiedrich Hafner

Področica - Koroška
Telefon št. 9

Sedež:
Beljak - Lederergasse 24

Otvoritev nove tovarne
v Področici 15. novembra

KLEMEN HABJAN:

JERČEVI GALJOTI

(Izvirni roman)

33.

Iz ilnatih valov se vzdiguje les, se zaganja v zrak, buta med kamenje, se spet useda, pod mostom se nabira ropotija in zadržuje vodo.

Z dolgimi kavlji rahljata Vorenc in Lojze naplavine pod mostnicami. Brbotajoča gmota se napihuje in vzdiguje, trga in razpreza kakor velikanska čreva.

Tudi drugi pomagajo. Novi Sebenak, Fister, Jernejevec, Gradišar.

Z dolgimi kavlji rešujejo most, ki ga davi dračje. Da bi vsaj mostu ne vzelo, zlodej!

Vode se kar valé.

Vorenc pomaga pri mostu in odriva dračje od mlina. Vsa slabost je splahnela. Kot da mu je voda sama prinesla staro silo.

„Odrini!“ tuli skoz šumenje na Lojza. Hlodi!

Kakor divji žrebci, drve izza ovinka,

s težkimi telesi butajo skoz valove, vstajajo in padajo, lomijo dračje pod mostom, da se tresejo mostnice.

„Arduš, sodnji dan!“ vse teče od novega Sebenaka. Nekateri se že boje biti na mostu. Kot da stoji na vodi in z vodo vred vstaja in pada.

Vode se kar valé.

Čez dan še gre. V noči se groza še stopnjuje. Tema in šumenje, kriki ljudi, svetilke, butanje, vpitje, Vorenc omahuje kakor pijan.

Tla v mlinu so pokrita z vodo. Lojze vlačil zadnje vreče z žitom in z moko k Fistru.

Ponoči je prišel Aleš. Kar zrasel je na pragu in skoraj butnil v očeta.

„Kavlje!“ je izdaval stari.

Lojze je samo buljil v brata.

Dračja je bilo čezdalje več. Aleš je z zavihanimi rokavi odrival naplavine in skoraj vsake pol ure tekla k mlinu.

Čezdalje več vode je. Koles ni moči dvigniti više.

Aleš obupuje.

S prvim svitom je groza popustila, voda pa je še narasla.

Kolesa so škripala.

Aleš je videl, da je pritisk vode čezdalje hujši. Jerč se je komaj še vlačil.

S ponorelimi očmi je strmел v „konja“. Spenjena voda je z valom udarjala čezenj.

„Odnesi iz mlina, kar se še da odne-

sti.“ je kričal Aleš od mostu Lojzetu. Pri priči je ubogal.

Vode je bilo skoraj že do kolen.

Novemu Sebenaku na mostu je vzelo kavelj. Da ga ni Aleš pravi čas pograbil, bi vrglo čez ograjo še mlinarja. Bučanje vode je grmelo za ovinek.

Okrog poldne je začelo lomiti kolesa. Stena proti vodi se je nagnila. Pokanje desak, Lojzeto vo kričanje, vpitje ljudi, vse se je pomešalo v strahovit klobčič, iz katerega je rasel samo Aleš z zavihanimi rokavi.

Jerč je rinil v mlin.

Koj nato je rinil nazaj na vrata in zatulil z norim glasom:

„Aleš!“

Bilo je prepozno. Voda je bruhnla od strani, Jerča je zasukalo in Alešev krik je utonil med hreščanjem in besničim šumenjem vode, ki je lomila poslednje opore.

Na reševanje ni bilo več misliti.

Krik Jerčevke, ki je stala na cesti, je prepiral bučanje.

Možje s kavlji so rinili na most.

Deske in nekaj tramov se je spet zaglavilo med dračje.

Aleš in Lojze sta se zagnala proti mlinu.

Iskanje je bilo zaman. S kavlji sta bezala na vse kraje.

Nič.

Sklonjeno sta odšla na most.

Noč je bila mirnejša. Proti jutru, ko je raztrgan mlin zasrepl v prvi somrak, so se možakarji začeli razhajati. Aleš in Lojze sta šla proti ovinku.

„Morda ga je zagnalo v jelševje pri španovem travniku,“ je kolcnil Lojze. Gledala sta na vse kraje.

Našla sta ga v kolenu, ko se Bistrica obrne proti Savi.

Z rokami je tiščal v glino. Glava nad očmi mu je bila udrt.

Zanesla sta ga v bajto. Med jok shujšane Jerčevke se je mešala mirna Aleševa beseda.

„Umiti ga je treba.“

Lojze je prinesel vode. Še umili ga ni so dobro, ko je pridrla Marjeta. S krikom je planila v hišo.

Zdaj so bili zbrani vsi Jerči. Aleš je topo strmел v umit in očiščen očetov obraz. Vdrtina nad očesom je bila modrikasto podpluta.

Jerčevka je prižgala svečo.

Sredi molka, je stal Aleš. Jerčev galjot, velik in močan in mislil na zadnji očetov krik.

Njega je poklical.

Ko je stopil Lojze iz hiše, je šel Aleš za njim. Bučanje Bistrice je udarjalo ob žejanski breg.

Toda voda je že upadala.

„Aleš,“ je poklical Lojze.

(Dalje prihodnjiki)

+ 40 let že
trgovina s sa-
nitetnimi potrebščinami

KARL FIAL

IZDELOVANJE OBVEZ
vseh vrst kakor tudi PA-
SOV za KILO, TREBUS-
NIH PASOV i. t. d.
ter VLOŽKOV za BOLNE NOGE

Celovec - Klagenfurt
Alter Platz 30 - Telefon 14 26

König
BACKPULVER

SAMO NE TAKO HITRO!

Pecilni prašek mora imeti pravi-
lilni „dvojni učinek“. „König“
je znamka že priznatih strokov-
njakov za pecilne praške, ki
znajo svoj pecilni prašek pravi-
lilno sestaviti, da je brez okusa
in da zanesljivo učinkuje. Ker
ima prašek „dvojni učinek“, de-
luje najprej v testu, potem pa v
vroči pečici. Radi tega niso mo-
čnate jedi, ki so pripravljene s
König-pecilnim praškom, nikdar
lepljive.

Zato ne bomo nikdar več zahte-
vali „kakršen koli“ pecilni pra-
šek. Kajti samo

König
— je kralj pecilnih praškov!

ZA VSAKO POTREBO VAM DOBAVLJA

ELEKTRO

STIKALNE NAPRAVE JERMENTICE

WINKELHOFER & CO.

LINZ - DONAU
ADLERGASSE 10
Telefon 24837

DUNAJ IV
ARGENTINIERSTRASSE 36
Telefon U 45-4-21

CELOVEC
KARFREITSTRASSE 17-II
Telefon 2845

INOMOST - INNSBRUCK
TEMPELHOFSTRASSE 16
Telefon 5096

BRZOJAVKE: WINKELHOFMOTOR

**M
T
O
R
J
E**

Linder **FOTO** *Ella Petrykiewicz*
FOTOGRAF
BELJAK - Villach

Poročne in darilne slike ter slike za legiti-
macije. Izvrševanje fotoamaterskih del.

Nov naslov:
Postgasse 3, Tel. 49-36

Najboljše
modno blago
in perilo

Grünen

Celovec - Klagenfurt
Burggasse

P
O
M
O
N
A

P
O
M
O
N
A

Bavce, lake, emailje, laneni ficnež,
slikaeske in pleskaeske potrebšćine

kupite naj-
bolje pri

PETER DE CILLIA

FELDKIRCHEN - Telefon 73

in pri podružnici:
Celovec - Klagenfurt, St.-Veiter Straße 35 - Tel. 28-38

ZA DAMO:
Najlepše modele

OBLEK IN PLAŠČEV
KOSTUMOV, KRIL IN BLUZ;
PLETENINE

ZA GOSPODA:
Modne in športne obleke

V MIRNODOBSKI IZDELAVI
PLAŠČI, HLAČE I. T. D.
(OBLEKE ZA DECO)

Krxneni plašči

v največji izbiri

SPECIALNA TRGOVINA
za prvovrstno izdelano obleko

Kainz

Josef
CELOVEC

Bahnhofstraße 17 • Paradeisergasse 14

Radio Schmidt

Prodaja - popravila
žarnice

Vaša strokovna trgovina

CELOVEC - Klagenfurt
Bahnhofstraße 22 - Telefon 29-48

Zahtevajte

Finkensteiner

testenine, domači kakovostni
proizvod

REZERVIRANO

in
plačano

F.A.

MOHORJANI!

Udje jih lahko dvignejo pri poverjenikih.

Mohorjeve knjige
so izšle: Koledar,
Večernice in moli-
tvenik.

VEDNO VELIKA IZBIRA

ORIENTALSKIH IN PERZIJSKIH PREPROG,

na roko vozanih in zametnih (velournih) preprog ter tekačev.
Blago za pohištvo, zavese, pregrinjala za mize in divane.

Popusti za preprodajalce, hotele in gostilne. — Plačilne olajšave. — Da-
jemo v to stroko spadajoče nasvete za opremo sob, po želji tudi na licu
mesta.

Strokovna trgovina za preproge, pohištveno blago in zavese

DIR. JOSEF RADLMAYR
BELJAK - VILLACH

TRGOVINA NA DROBNO: POSTGASSE 3 TELEFON 47-67 - 4447